

Cena prenumera ty:

w Łodzi
Kwartalnie Mk. 120.
Miesięcznie „ 40.
za roznośnienie
5.00 fen. miesięcznie.

Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 155.
Miesięcznie „ 45.
Poza Łodzią egz. 2.10
W Ameryce 1/2 dolar.
miesięcznie.

KALENDARZYK

Środa, Brunona W
Czwart., N.M.P. Różańco wej.
Piątek, Pełnia i Birgity.

Pamiętajcie
o żołnierzu
w okopie.

000 000

REDAKCJA

w ŁODZI
Al, Keściuszki № 41
TELEFON 28,

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Środa, dnia 6 października 1920 roku.

Z Warszawy z biur ogłoszeń. ogłoszenia do Rozwoju przyjmują wyłącznie „Reklama Polska

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i opłat administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 5 w tekście mk. 5 za tekstem 3 mk. nekrologi mk. 3 za wiersz nonparel. Drobne ogłoszenia 50 fen. za wyraz. Dla poszukujących pracy 50 f. Kounikaty mk. 5.—Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica prześ tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć łamów za tekstem na 5 łamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2. 4. 6 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój“ w ZGIERZU u p. Lacha Kiosk.

W 300 rocznicę bohaterskiego zgonu

ś. † p.

STANISŁAWA ŻÓŁKIEWSKIEGO,

kanclerza i wielkiego hetmana koronnego,

poległego pod Cecorą d. 6 października 1620 r. w obronie kresów wschodnich
naszej OJCZYZNY,zostanie odprawione nabożeństwo w kościele Św. Krzyża w Niedzielę d. 10 październi-
ka b. r. o godz. 12 i pół w południe, na które wszystkich Polaków zaprasza:

Redakcja „ROZWOJU“

W 300 rocznicę zgonu Stanisława Żółkiewskiego.

Dnia 6-go października rb. przypada 300 rocznica bohaterskiej śmierci wielkiego hetmana i wodza Stanisława Żółkiewskiego, który padł w walce z niezliczonymi hordami dzikimi pod Cecorą.

Niesłychanie ważne to były czasy w dziejach Polski; kwestia wschodnia należała do najbardziej palących spraw Rzeczypospolitej. Już Stefan Batory za Iwana Groźnego musiał się zająć wschodem, car Iwan Groźny bowiem nacierał na Polskę i rwał się ku morzu Bałtyckiemu, dzierżawom naszym. Dwa mocarstwa zeżreć się z sobą, musiały bowiem dwóch równoznacznych państw na wschodzie być nie mogło.

Po śmierci Iwana Groźnego, Borys Godunow wstępuje na tron moskiewski, zamordowawszy wprawdzie 9-cio letniego następcę, syna Iwana—Dymitra. Rządy Godunowa—dzikie despotyczne, krwawe, nie podobały się bojarom moskiewskim. Wyrasta stąd niezadowolenie, z którego zresztą skorzystał mnich bazylijanin Dymitr, który jako samozwaniec ogłosił się carem moskiewskim. Nowy ten car o pomoc zwrócił się do potentatów polskich, Wiśniewieckiego i Mniszcha.

Na rubieżach wyrósł i na rubieżach zżyci ze wschodem panowie postanowili chwytę tą wyzyskać dla Polski, przez popieranie Dymitra samozwańca, za którego Mniszech wydał

nawet swoją córkę Marynę.

Dzięki ich poparciu Maryna stała się carycą Rosji, a mąż jej osiadł na tronie moskiewskim. Król do tej polityki publicznie ręki nie dołożył, jakkolwiek jej pocichu sprzyjał. Ślub Mniszechówny odbył się w Krakowie. Dymitr wziął go przez swych posłów.

Polityce tej opierało się wówczas dwóch ludzi w Polsce i Jan Zamojski i Stanisław Żółkiewski. Ale Zamojski w 1606 roku życie zakończył, pozostał tylko sam Żółkiewski, nie lubiący króla matorzkiego, upartego i w dodatku nieuczciwego, ale miłujący nad wszystko Ojczyznę swoją i dlatego posłuszny zawsze władzy monarchicznej.

Posłuszny, chociaż już rozpoczęły się w Polsce na dobre dwa silne rokosz przeciwko królom.

Spakobiercą politycznych planów po Janie Zamojskim pozostał Stanisław Żółkiewski dalsze życie i czyny swe tym planom poświęcił. A nie były to byle jakie plany.

Jedną z największych potęg, która stała na przeszkodzie Polsce, aby dotarła do morza Czarnego, była Turcja, Straszna, półdzika, mongolsko—wschodnia, mająca zamiar opanować całą Europę. Tę potęgę musiała Polska zwakczyć. Dla tego też korzystała z wojny, którą Austria wypowiedziała Turcji, jeszcze

dawniej Jan Zamojski zwrócił uwagę swoją na Mołdawy: Wołoszczyznę i osadził tam polskich leźników, Jeremiasza Mogiłę i brata jego Szymona. Tak powoli spełniało się hasło Jagiellońskie. Rosła Polska od morza, do morza Gdańsk już powrócił do Polski w 1454 roku, ale nietylko o Gdańsk chodziło, Estenję podówczas Szwedzką, miał wnieść Polskę nowo powołany król Zygmunt III Waza..

Od Mołdawy, Wołoszczyzny do morza Czarnego niedaleko, nie o hordy koczujące tatarów i kozaków chodziło, aby tam dotrzeć ale o Turcję, z którą już od dawna wiodła boje Polska.

Kiedy Zamojski zamknął oczy na wieki zostawił projekty swe do wykonania Żółkiewskiemu, który miał jego politykę prowadzić.

Jeszcze za Batoiego chlubił się w bojach Żółkiewski odznaczył, chodząc z nim pod Smoleńsk, jako porucznik w chorągwi Zamojskiego razem z nim poskramił gdańszczan, którzy nie radzi byli nowemu królowi jeno za Habsburgiem się oglądali.

Urodzony w roku 1547 nauki ukończył wzorowo we Lwowie. Król Stefan bardzo go lubił, choć działalność jego doniesiejsze wydała plany za Zygmunta III—go, po którego stronie stał w czasie rekoszu Zebrzydowskiego i pobił wojska rekoszan pod Guzowem, za co mianował go król wojewodą Kijowskim.

Ale obsadzenie Mołdawy i Wołoszczyzny wywołało oburzenie Turcji, a afery Mniszechów pobudziła carstwo Moskiewskie do zemsty. Szokowały się dwie wojny z Polską. Dymitr Samozwaniec został zamordowany, dzięki intrygom Szujskiego, którego obwołano carem, wystąpił jednak drugi samozwaniec, który się nazwał Dymitrem. Miał on być bardzo do zamordowanego podobny.

Maryna przyznała go za męża, byleby utrzymać się przy tronie, wszystko to wywołało w Moskwie niezadowolenie, wrzenie i krwawe zamieszki, aż wreszcie bojarzy, nie mogąc uspokoić narodu, przesiłi króla Zygmunta, aby osadził syna na tronie moskiewskim.

Król wystąpił wojska przeciwko Szujskiemu, a na czele wyprawy postawił hetmana Żółkiewskiego, któremu polecił to nieodpowiadało wcale. Żółkiewski bowiem radził, aby iść na Moskwę, tymczasem król uparł się i kazał mu Smoleńsk zdobywać, na co hetman trzy lata stracił, odniósł wreszcie 1610 r. walne zwycięstwo pod Kluszyńem, mając zaledwie 6,000 żołnierzy do dyspozycji, pod czas gdy po stronie przeciwej wystawiono 48,000 ludzi.

Żółkiewski pojmał cara Szujskiego, przywiózł go do Warszawy i jako jeńca oddał królom.

Tryumfalny wjazd Żółkiewskiego do Warszawy z carem Szujskim należy do najradziejzych chwil w dziejach hetmana z Polski.

W Warszawie też zmarł car Szujski. Polityka króla i jego upór zniszczył zapale

KINO
POLONIA

16 Konstantynowska 16

Ostatnie 2 dni, **Czerwony As** Marja Walcamp
Okno za okno

serja

NAJW. ARCYDZIEŁO AMERYKI

Oszalać gra. Tchu złapać nie mo-
na. Trwoży, zachwyca, olśniewa.

3109

nie plany i dzieła Żółkiewskiego. Powrócił on na swój pesterunek do wsi Turyńca, którą potem na Żółkiew zamienił i twierdzą tam budował.

Polityka polska w Mołdawie i Wołoszczyźnie, a raczej wicherzenia kilku panów, wywoływał nieustanne spory i walki z Turcją.

Żółkiewski miał bronić kresów, ale mu Rzeczpospolita dostatecznej pomocy nie dawała. Laskocznego pewnego razu przez wielkie siły Skinder — paszy nie mógł się opronić i sam zawarł traktat w Jurudzie pod Buszą, mocą którego w imieniu Rzeczypospolitej zobowiązał się powściągnąć lotrostwa kozaków i zrzekł się powszechnie czasu pretensji do Multan i Wołoszczyzny. To wywołało ogromne oburzenie wśród szlachty, która krzyczała po sejmikach nie pomna jego wielkich zasług. Żółkiewski jednak potrafił dowodami obalić ten zarzut. I znów go posłano na wschód, gdzie tatarzy rozpoczęli plądrować ziemię, ale nie dano mu dostatecznej ilości wojska. Tatarzy go obeszlili i wdarli na Wołyń. Ztąd nowa naganka na sejmie. Wypadki te następowały szybko po sobie. Pierwsze niepowodzenie nastąpiło w 1618 r. drugie w 1619 r. Zaledwie uciekło nieco, gdy znów wielkie hordy ruszyły na Polskę. Wysłano tam Żółkiewskiego z bardzo nieliczną armią. Miał bowiem nie więcej nad osiem tysięcy. Szlachta b'ć się już nie chciała. Obrzyci potop wrogów otoczył mały obóz Żółkiewskiego. Tatarzy i turcy oblegli go. On sprężgnawszy wozy taborowe ułokował się z wojskiem wewnątrz i tą ruchomą forteczką prowadził wśród nieprzyjaciół ku granicy Rzeczypospolitej, czekając daremnie odsieczy.

Waleczny obóz jednak codziennie się zmniejszał swawolne rycerstwo opuszczało wodza z małą garstką idąc, przekonał się, że wszystko stracone. Wówczas zrzucił swoje szaty, przebrał się w proste, by nie być poznany, stanął między szeregiem żołnierzy, i walczył do ostatka poległ bohaterską śmiercią dnia 6-go października 1620 roku.

Kiedy go podniesiono z ziemi pełno miał na sobie ran. Ciało po zgonie zabrali turcy, i odciawszy mu głowę obnosili ją dokoła swego obozu, aż zatknęli u namiotu Skinder-paszy.

Trzechsetna rocznica tych zabiegów o politykę wschodnią zbiegła się właśnie z chwilą, kiedy Polska dziś nawiązuje umowę z dawnym sąsiadem moskiewskim. Jakże podobne te chwile do siebie. Dwóch samozwańców na tronie moskiewskim Lenin i Trockij, bunt bojarów, postawienie Rosji demokratycznej, proszący pomocy Polski wobec tych samozwańców — czy to nie w naszej edycji czasy Dymitrow i ich awanturnicza afery. A cele Jana Zamojskiego, które potem prowadził Żółkiewski? Potrzeba wpływów na wschodzie, potrzeba uzyskania sobie pół do kolonizacji. Dwóch państw tu na rubieżach Rzeczypospolitej jednoznacznych być nie może. Ktoś musi nieść palmę pierwszeństwa.

O tak ważnej chwili politycznej, naród nie może zapomnieć, wydarzeń takich nie wolno mu nie wykorzystać dla siebie i swojej Ojczyzny, bo chwila taka nie przedko się nadarzy.

Polska musi mieć nieco powietrza i przestrzeni. Na zachodzie zaciąsną, abyśmy tam dalej iść mogli. Mamy tylko przed sobą wschód.

Nie powinniśmy tego prześlepić, aby przez upór jednostki, królewicz nasz na tronie moskiewskim się nie utrzymał. To jest, aby nasza idea polityczna miała runąć w gruzły. Nie wolno jest tej sprawy połowicznie załatwiać, bo potem powstaną traktaty takie, jakie musiał Żółkiewski przyjąć pod Buszą, zrzekając się silnych wpływów tam, gdzie one dla nas były niezbędne. Pojedyncza śmierć bohaterska nie okupi nigdy raz przeoczonej płacówki.

Naród zrozumieć to musil
Wielki polityk, czysty jak kropla rosy polak i nieporównany żołnierz, który swoje życie na ołtarzu Ojczyzny złożył niech będzie symbolem naszej bohaterskiej armii
Uczcijmy jego pamięć w skupieniu należycie.

W. Czajewski

Spaliło na panewce.

(Od własnego koresp.)

RYGA 5—10 Delegaci Ukraińscy, którzy przybyli do Rygi, aby wziąć udział przy zawarciu pokoju zostali niedopuszczeni do rozpraw. Plany rusinów nie znalazły oparcia, Plehrus wicz i Lewicki opuszczają niewinnie Rygę.

Litwini zaczynają akcję wraz z bolszewikami

WARSZAWA 5/10 (PAT) Nieprzyjacieli narazie niezdolny do stawiania oporu, wycofuje pospiesznie swe zdemoralizowane oddziały w kierunku wschodnim. Czołowe podziały naszej grupy pościgowej docierają do Kojdanowa i Stankowa.

W rejonie Miru zdobyliśmy pociąg pancerny 5 dział, 8 karabinów maszynowych, oraz 300 jeńców pochodzących z 3 rozbitych dywizji sowieckich.

W akcji na Snow oddziały Wielkopolskie wzięły 500 jeńców. Na północnym skrzydle Litwini w dalszym ciągu zachowują postawę zaczepną. Z dnia 4-go po parokrotnych atakach poprzedzanych silnym przygotowaniem artyler-

ryjskim, wojska litewskie zdążyły sforsować rzekę Mereszczankę.

Nasza kontrakcja w toku. ostre walki miały również miejsce pod Oranami, gdzie stwierdzono aktywny udział oddziałów bolszewickich. Nieprzyjacielskie samoloty bombardowały stację kolejową Orany.

Jeden z samolotów został przez nas zatrzymany, pozatem w kontratakach zdobyliśmy 3 karabiny maszynowe. Utwierdzają te akcje zwycięstwo, jak gpyby silne oddziały litewskie bolszewickie przygotowały się tu do ataku flankowego od północy na nasze komunikacje.

Ssib generalny.

Rozprawy konstytucyjne.

WARSZAWA. 5 10. (PAT) (Posiedzenie 169). Po odczytaniu szeregu interpelacji w pierwszym czytaniu odesłano do komisji 2 ustawy, w sprawie gwarancji finansowej do sumy 200 milionów marek, dla zobowiązań różnych instytucji oraz w sprawie tymczasowego przyznania państwu wyłącznego prawa do poszukiwania rud żelaznych.

Przystąpiono do drugiego czytania ustawy o współdzielniach. Głos zabrał sprawozdawca p. Adam zaznaczając, że ustawa powyższa przewiduje w niektórych typach zrzeszeń aby zysk w współdzielniach był dzielony nie w stosunku do kapitałów złożonych przez członków, lecz w tym stosunku w jakim zaspakajali oni we współdzielni swoje potrzeby gospodarcze.

W razie likwidacji współdzielni członkowie jej należy się zwrócić jedynie włożone udziały, reszta majątku winna być przekazana na cele ogólnospołeczne. Izba ustawę odesłała z powrotem do komisji celem uzgodnienia jej ze świeżo wniesionymi 12 poprawkami.

WNIOSEK P. SWIDY.

Przystąpiono do dalszej dyskusji nad konstytucją. P. Swida uzasadniając konieczność dwuizbowości oświadcza, iż 20 miesięcy rządów Sejmu jednoizbowego, wydało takie wyniki, że dziś jesteśmy niemal w okresie absolutyzmu.

Suwerenny Sejm nie wie, co się dzieje za jego plecami, rządzi pozanym jakimś klika. Widzimy wszędzie nadużycia na tyłach. Mundury świecą papierowymi niemi. Buty są ze zgniętej skóry i niema nikogo, kto by o to wołał. Senat nie pozwoliłby na werekfikacyjne nadużycia na propagandę niewłaściwą, nie utraciłby komisji gen. Wróczyńskiego i nie pozwoliłby, żeby na front szły pamiątki „Pana Boga”.

Mówca stawia do artykułu 30 poprawkę następującą: a) Senat składa się z 60 członków obieralnych oraz przez powszechne głosowanie 10 mianowanych przez prezydenta posiadający stopień naukowy, znający prawo państwowe przedstawicieli nauki i sztuki; b) Elektorów wybranych przez samorządy ziemskie, 10-u przez miejskie 10 przez przedsiębiorstwa przemysłowe 10, przez przedsiębiorstwa handlowe 10, przez stowarzyszenia rolnicze 10, przez instytucje bankowe 10.

Jak w projekcie. Następny mówca Halban zaznacza, że jeśli zwalczone gdziekolwiek dwuizbowość, to zwracano się przeciw fałszywemu postawieniu konstytucji, a nie przeciw zasadzie dwuizbowości. Dalej mówca dowodzi, że jest konieczne aby po za Izbą niższą po za czynnikiem powszechnego głosowania mógł działać ustawodawco inny czynnik stołeczny.

Mówca wnosi aby członkowie wymienieni pod literą a) byli wybierani poza Sejmem, przez społeczeństwo.

P. Niedziałkowski. Senat według art 36 ma być stawę rozpaczliwie wąską 70 członków wyboru posiadać będzie minimum autorytetu. Wyrzucił dziś m. chyba tylko autorytet osolisty, albo towarzyski, to nie wystarcza. Instytucje samorządowe w Polsce mało wpływowe. Senat tak skonstruowany z góry beznadziejny. Lud czuje, że ten senat ma tylko jeden cel polityczny, być hamulcem dla rozpędu polskiej mokracji.

Stojąc na stanowisku piastowców należało i straż praw przenieść z konstytucji do regulaminu. Jeśli naoliński straż praw ma uzyskać zwiększone kompetencje, to staje się zupełnie tem, czem według projektu większości komisji ma być senat. Chociażby nawet udało się w tym Sejmie zdobyć większość 2 lub 3 głosów dla tego senatu, to można być pewnym, że jego będzie krótkim a śmierć będzie sławną!

Następny mówca p. Sejb wypowiada się przeciw senatowi.

P. ks. Lutosławski pragnąłby widzieć w senacie czynnik większy równowagi, kompetencji i rozumu ustawodawczego. W ustawodawstwie musi być uwzględnione nie tylko przedstawicielstwo pracy najemnej, ale rolnictwo, przemysł, handel i t. d. Przechodząc do temiki z p. Niedziałkowskim, mówca stwierdza, że senat ulegał złudzeniu jako fala demokratyzmu i właśnie wyniosła na swoim grzbiecie. Ta fala przeszła obok nich, znajdujemy podpisy ich towarzyszy partyjnych pod ustawą o obrazie majestatu, o knebłowaniu praw co bynajmniej nie jest w związku z prawami demokracji.

p. Wachowiak oświadcza, że w razie, gdyby 35 przeszedł w imieniu stronnictwa ogłasza poprawkę do art 36 zmierzającą do ograniczenia liczby członków wybieralnych do senatu i Sejmu do 50, oraz do ustalenia przedstawicieli wyznani i wyższych uczelni, o Izby gospodarczej.

Ks. Okon oświadcza. Choćbyście uchwalili senat przyszedł Sejm obalił tę instytucję. Jeśli dziś Rosja wśród narodów słowiańskich starała się wzięć przez bolszewizm, to my powinniśmy przodować sprawach demokracji. Na tym przerwano dalsze rozprawy.

Marszałek donosi, że 26 b. m. padł na polu bitwy Tadeusz Osiecki, syn wicemarszałka Sejmu. Z tego powodu wyraża w imieniu Izby współczucie straconemu ojcu.

Następne posiedzenie we czwartek godz. 4 po południu na porządku dziennym na żądanie p. Głubickiego dalsza rozprawa konstytucyjna i rozprawa nad wnioskiem nagłym p. ks. Kaczyńskiego o zniesieniu cenzury prawniczej.

Polskie warunki pokojowe.

(Od m. koresp.)

RYGA 5 października Nasza delegacja już wykończyła kontrpropozycje pokojowe. Warunki postawione są silnie i zrehabilitowane jasno.

Polska żąda aby linie graniczne biegły tam gdzie się znajdować będzie w chwili rozejmu armia polska.

Wszelkie mieszanie się Rosji Sowieckiej do Galicji Wschodniej delegacja odrzuca. Nigdy tam bowiem Rosja nie stała swoją stopą, więc też nie ma prawa mieszać się do tych ziem.

Obrady Rady min. strów.

Warszawa 5 | 10 (PAT) Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 4 bm. obradowała nad sprawami urzędniczymi i uchwaliła rozporządzenie o dodatkach reprezentacyjnych i za kierownictwo. Następnie przyjęto projekt ustawy o akcyzie od zapalczy. Dalej projekty ustawy oraz rozporządzenia Rady obrony państwa o pocztach radiotelegrafach, telegrafach i telefonach w czasie wojny. Ponadto uchwalono zniesienie centralnej komisji ewakuacyjnej oraz projekt rozporządzenia Rady obrony państwa w przedmiocie zobowiązań pracodawców wobec robotników i pracowników, pełniących służbę w wojsku polskim z poboru. Projekt dekretu naczelnika państwa o wyłączeniu nieruchomości na rzecz budowy kanału żegluga w Warszawie, wreszcie wnioski o ustaleniu kompetencji władz celnych przy rewizji granicznej.

Kłopoty Sowdepji.

(Od własnego korespondenta).

WIEDEN 5—10. Kłopoty Sowdepji zwiększają się z dniem każdym. Obsługiwała ona teraz ośm. frontów bojowych, a mianowicie południowo—zachodnio—ukraiński, północno—fiński, wschodnio—japoński, sibirowski, południowo—turkistański i kaukaski, gdzie wojska bolszewickie walczą w celu siłumienia powstania azerbejdżańskiego.

Z KOMISJI SEJMOWYCH.

WARSZAWA 5 | 10 (PAT) Komisja inwalidzka pod przewodnictwem pana Gwilkowskiego w obecności ministra Pełtowskiego oraz delegatów Min. spraw wojskowych i skarbu wysłuchała sprawozdania rządu o projekcie ustawy inwalidzkiej i na wniosek p. Bobrowskiego odroczyła dyskusję do posiedzenia następnego.

Komisja skarbowo—budżetowa pod przewodnictwem p. Głabińskiego w obecności ministra sprawiedliwości Nowodworskiego i wiceministra dr. R. barskiego uchwaliła po rozprawie szczegółowej referowanej przez p. Wierzbickiego projekt ustawy o wykonaniu pożyczki przymusowej zmieniając uchwalony przez Radą obrony państwa tekst dotyczący rozporządzenia.

Komisja rolno pod przewodnictwem p. dr.

Pierwszy transport zboża.

PARYŻ 5 | 10 (PAT) Rosyjski parowiec „Konstanty” zawinął w poniedziałek do Marysji z Sewastopola z ładunkiem 500 ton zboża wysłanym przez Wrangla, wiele innych parowców przybędzie do Francji niebawem, wieząc pszenicę i owies jest to początek stosunków handlowych między Francją a Rosją południową.

Czernin w Rydze.

NAUEN 5 | 10 (PAT) Z Rygi donoszą, że przybył tam Czernin.

oselstwo Japońskie.

POLDHU 3—10 (PAT) Japonia ustanawia poselsiwa w Polsce i Grecji.

PRZECIWKO BOLSZEWJ.

LJON. 4 | 10 (PAT) Gen. Lokiecki był komendant armii admirała Koltzaka który operował na Zabajkału oznajmił gen. Wranglowi, że oddaje się wraz z całą armią pod jego rozkazy.

Tembardziej, że sprawa została już rostrzygnięta na korzyść Polski.

To są dwa główne punkty rozejmu i pokoju. Po ztem żąda Polska zwrotu skradzionych Zabytków sztuki i bibliotek, oraz trofeów 1794 r. 1831 i 1863 r. Oraz zwrot części złota z Banku Państwa, boć na nie najbardziej składało się b. Królestwo Polskie.

Następnie idą stosunki handlowe, przemysłowe, wymiana jeńców zakładników, oraz sprawy kolejowe.

Z Tych frontów, Japoński już nie istnieje ale wojska syberyjskie Czerwonogwardystów przeszły na stronę wojsk białych. Z tej strony Rosja stoi otworem i trzeba będzie stworzyć nową armję aby Syberyjczykom drogę do centrum zahamować.

Prócz tego niesłychane kłopoty posiada Sowdepja z Batkem Macho, który coraz bardziej daje się czerwogwardystom we znaki.

Bolszewizm sypie się w gruzy.

CHORSEA 5 | 10 (PAT) Wiadomość o bliskim upadku rządu bolszewickiego, która obiegła prasę pod koniec tygodnia traktując się z wielką rezerwą pomimo to jednak specjalny korespondent gazety „Moncher Guardian”, który po dłuższym pobycie w Moskwie powrócił do Rygi potwierdza tę wiadomość, donosząc.

ZALOBNY NASTRÓJ PRASY BOLSZEWICKIEJ.

HELSINGFORS. 5 października. Artykuł wstępny w ostatnim numerze „Izwiestij” „trojony jest na ton bardzo pesymistyczny. Stwierdza on, że Francja stała się duszą walki przeciwko bolszewikom, co jest przyczyną niepowodzeń armji czerwonej na froncie generała Wrangla. I tak np. sforsowanie Perekopu byłoby niezmiernie trudne bowiem fortyfikowali go inżynierowie francuscy. Armja Wrangla nie lęka się ataków, rozporządza bowiem artylerją ciężką dostarczoną przez Francję.

Bardła w obecności ministra Poniatowskiego delegatów Min. rolnictwa i spraw wojskowych odbyła posiedzenie w przedmiocie odbudowy rolnictwa zniszczonego najazdem. Minister Poniatowski zdał sprawę z akcji przeprowadzonej w tym kierunku pozeri rozwinęła się dyskusja zakończona uchwaleniem szeregu wniosków.

Komisja wezwwała rząd o zaopatrzenie rolników w konie robocze, dostarczenie benzyny dla motorów, a węgla dla kługów parowych. Dalej by od zakupu koni wyłączył pośredników. Komisja wezwwała ministra spraw wojskowych do zarządzenia przewiezienia inwentarzy ewakuowanych ze wschodu jaknajrychlej za pomocą transportów wojskowych.

Ne chce ich znać

NAUEN 6 | 10 (PAT) Radio, Szwajcarska Rada związkowa odrzuca wniosek socjalnych demokratów o podjęciu stosunków handlowych z Rosją Sowiecką.

Bolszewizm na Sycylii.

RZYM 5—10 (PAT) Dzienniki donoszą, że na Sycylii kilka nie uprawionych posiadłości ziemskich zostało obsadzonych przez chłopów i b. żołnierzy udali się oni w pochodzie do tych dóbr niosąc narodową chorągwie.

Położenie bolszewików pogarsza się szybko.

PYON. 5 (PAT) Według doniesień z Helsingforsu sytuacja w Rosji jest bardzo poważna. Pomimo tajemnicy, jaką sowieci otaczają wypadki, dochodzą wiadomości, że ludność Moskwy urządza wielkie wiece, na których domaga się natychmiastowego zawarcia pokoju. Lenin i Czecheria są zaniepokojeni ostatnimi

Prasa francuska o G. Śląsku.

PARYŻ z października.—Pisma paryskie bardzo obficie zajmują się sprawą plebiscytu na Górnym Śląsku. Między innemi „Petit Parisien” podaje do wiadomości, że wyjaśnienia, złożone przez generała Lenord'a zadowolily wszystkich, nie wyłączając Wielkiej Brytanji i wyraża nadzieję, że Londyn zrozumie wreszcie jak wielka odpowiedzialność spada na Anglię z powodu zawikłań, wywołanych na Górnym Śląsku. Ani Clemenceau ani Wilson, mówi dziennik paryski, nie chcieli plebiscytu. Został on uchwalony z powodu nalegań Lloyd George'a. Dzisiaj powinna Anglia dopomóc Francji w zadaniu utrzymania porządku a nie wywołaniu nowych trudności.

Nowy członek deleg. Sowietów.

RYGA 5—10 Kirów był ambasadorem so wieckiej Rosji w Gruzji obecnie czwarty członek upoważniony delegacji bolszewickiej przy był do Rygi.

że rozproszenie w armji bolszewickiej jest ogromne i że wojna Polska do niedawna bardzo popularna jest w całej Rosji stała się pod wrażeniem klęski bolszewickiej w najwyższym stopniu niepopularna dy wszystkich.

POSTĘPY WRANGLA.

KONSTANTYNOPOL. 4. (PAT) Flota gen. Wrangla dokonała w ostatnich dniach znacznych operacji z dużym powodzeniem. Desant wysadził na ląd w okolicy Marjupola zniszczył znajdującą się na brzegu stację bolszewicką.

W obronie Europy.

NAUEN 4 | 10 (PAT) Amerykański Czerwony Krzyż projektuje przeprowadzenie wielkiej agtacji w celu uzyskania środków dla niesienia pomocy Europie tej przesileniem ekonomicznym. Nowa kompanja ma się rozpocząć w rocznicę zawarcia zawieszenia broni i przeprowadzona ma być z całą energią od listopada do Bożego Narodzenia.

JESZCZE JEDEN WRÓG SOWDEPJI.

LJON 4 | 10 (PAT) Prasa francuska przedrukowyw wiadomości z Helsingforsu, według których Finlandja z powodu klęsk bolszewickich na froncie polskim, wysiępuje coraz więcej wrogo wobec rządu bolszewickiego.

BUDIENNY PORZUCA SOWDEPJE.

KONSTANTYNOPOL. 5 października. Rząd so wietów zamierzał postawić Budiennego przed sądem wojennym. Wobec tego Budienny uciekł wraz z częścią swoich żołnierzy i stara się połączyć z oddziałami czynnymi na Podolu, by wraz z nimi walczyć przeciwko sowiecom.

Za wolnym handlem.

NAUEN 5 | 10 (PAT) Komisja konferencji brukselskiej dla handlu międzynarodowego jednogłośnie wypowiedziała się za wolnym handlem.

BOLSZEWIZM W FAZIE ROZKŁADU.

LONDYN. 4 (PAT) Do Timesa donoszą ze Sztolholmu, że coraz więcej potwierdzają się wiadomości o ogromnem zaniepokojeniu, jakie zapanowało w sowieckich kółach rządowych. Głód panuje w Rosji sowieckiej nie oszczędza także armji. Wśród czerwonych oddziałów na froncie ujawnia się coraz większa dezorganizacja. Całe oddziały uciekają, lub kapitulują

sukcesami Polski i Wrangla, jako też polityką Wrangla wobec włosian, które przyciąga ich na swą stronę, nadając im ziemię. GeGn. Brusilow wydał ponowną o dezwę do wszystkich oficerów carskich nawołując ich do występowania do armji czerwonej w celu obrony Rosji.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę ukochanemu synowi i bratu naszemu, s i p. p porucznikowi

JÓZEFOWI SOBOLEWSKIEMU

a w szczególności księżom prefektom: Brzezińskiemu, Kuplickiemu, Stypulkowskiemu, Kuczyńskiemu i Wilkowi, ks. kapelanowi Ostachowiczowi, p. dyrektorowi Czeraszewiczowi, komendantowi dworca p. Wajskiemu oraz Delegacji Wojskowej, szkołom, Lidze Akademickiej, Harcerkom i Harcerzom składają serdeczne podziękowanie

5172-1

Rodzice i rodzeństwo.

Udział społeczeństwa przy reformie skarbowej.

WARSZAWA. 4. (PAT) Min. Skarbu postanowił powołać do pracy nad poprawą finansów państwowych szerokie koła społeczeństwa. Zaproszono w tym celu prawie wszystkie instytucje, organizacje społeczne, gospodarcze i zawodowe w kraju. Zebranie, które odbyło się dnia 8 września pod przewodnictwem gen. Hallera, postanowiło ukonstytuować się jako główny komitet popierania skarbu narodowego w Warszawie.

Podobne komitety powstać mają w miastach, gdzie znajdują się województwa pod nazwą komitetów wojewódzkich, którym przewodniczyć będą prezesowie, względnie dyrektorowie skarbowych dystryktów wojewódzkich.

Po omówieniu programu działalności wybrano komitet organizacyjny, w skład którego weszli pp. Stanisław Libicki, ks. kanonik Hipolit Skimborowicz, Witold Święcicki, profesor Samuel Dikszajn i Józef Dągiel. Komisja opracowała według wskazówek ogólnych zebrania przy współudziale przedstawicieli ministerstwa skarbu regulamin.

Do wprowadzenia w czyn zadań komitetu wybrano wydział wykonawczy, do którego weszli: P. Stanisław Libicki, jako prezes i p. Ludwik Bergson jako zastępca prezesa, pp. Stanisław Oczekiewicz, ks. kanonik Skimborowicz, Hipolit Wasowicz i Jadwiga Klawerowa jako członkowie. Wydział Wykonawczy powołał przedstawić do podjęcia zbiórki złota i srebra dla polepszenia naszej waluty.

W celu rozszerzenia działalności w całym kraju przystąpiono do stworzenia wojewódzkich komitetów popierania Skarbu narodowego we Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Grudziądzu, Lublinie, Łodzi, Kielcach i Białym Stoku. Prace komitetu są w pełnym toku. Komitety wydają legitymacje, kwitują i instrukcje delegatom poszczególnych organizacji, względnie osobom w skład Komitetu wchodzącym, mającym za zadanie zbiorke na prowincji, po miastach i wsiach.

Zebrane metale i kamienie szlachetne po zbiciu po z segregowaniu i ewentualnym przetopieniu przez państwowy Urząd probierczy będą składane pod kontrolą komitetu do Skarbu narodowego. Główny Komitet mieści się w gmachu Min. Skarbu Nowy Świat 59.

Na drodze do katastrofy.

Pracownicy kolei północno zachodniej Rosji ogłosili strajk. Komisarza bolszewickiego, który groził strajkującym batami zamordowano.

Dwunastu delegatów wysłanych w imieniu strajkujących do Moskwy z domaganiem się niezwłocznego zawarcia pokoju rostrzelano bez sądu. Robotnicy fabryk w Petersburgu porzucili pracę. Przyczyną rzekomo był protest przeciwko brakowi chleba, lecz istotną pobudką strajku jest dążenie do obalenia ustroju sowieckiego. W kołach urzędowych Moskwy panuje wielka konsternacja.

Agencja „Union“ donosi z Helsingforsu, iż bunt w armii sowieckiej szerzy się mimo zastosowania kar. Żołnierze urządzają wiece podobnie jak to było za czasów Kiereńskiego. Domagają się oni zwołania wszechrosyjskiego kongresu delegatów żołnierskich oraz wyjaśnienia celu wojny. Rząd sowiecki czyni daremne wysiłki celem opanowania ruchu powstańczego.

„Czerezwezajka“ w Rostowie skazała na śmierć profesorów uniwersytetu: Malinowskiego, Gnutikowa i Uspienskiego. Malinowski był wybitnym prawnikiem, znanym z publikacji przeciwko karze śmierci.

W Eizabetgradzie wykryto spisek przeciwbolszewicki 50 uczestników spisku rozstrzelano.

Zmiana w Anglii.

Wypadki ostatnich czasów przyniosły ze sobą w Anglii zmiany znaczne polityki zagranicznej, pisze korespondent „Sunday Times“. Anglia jak dawniej nie chce wtrącać się w sprawy Rosji, ale oczekuje, że kierunek zdarzeń nada jej decydującą rolę w tym względzie. Nadchodzi czas, kiedy rząd sowiecki pod wpływem wewnętrznej rozpady i naparu z zewnątrz będzie zmuszony rzec się swej władzy. W takim razie

jest możliwe że Rosja stanie się ofiarą anarchii, która spowoduje reakcję. Jest rzeczą zrozumiałą, że Anglia nie może sympatyzować z reakcją i dlatego musi utworzyć choć część Rosji, w której będzie można utworzyć rząd demokratyczny. Pomagając tej zdrowej części byłego państwa rosyjskiego, Anglia może także przysięść z pomocą całemu krajowi i dopomóc do zaprowadzenia w Rosji wpływu Brytanii.

Tę zdrową częścią byłej Rosji jest Ukraina, której ludność już ujawniła swe antybolszewickie poglądy i swe szczere dążenia do utworzenia rządu demokratycznego. Rząd angielski może sprzyjać Wranglowi tylko w takim razie, jeżeli Wrangiel uzna niepodległość Ukrainy. W tym kraju, pełnym bogactw mineralnych i ziarna pod kierownictwem Anglii, może w najbliższej przyszłości i kiedy wpływ angielski wzmożni się w Kijowie, wtedy imperjalistyczne tendencje rządu moskiewskiego, które zjawiają się po upadku bolszewików zmniejszą się w dużym stopniu. W ostatnich czasach pisze autor artykułu Anglia widząc starającą się zmienić swą politykę względem Rosji, przez uznanie niepodległości Ukrainy. Ukraina sięga brzegów morza Czarnego i dla tego drogi, które prowadzi do niej są najzupełniej w rękach Anglików. Naturalne bogactwa Ukrainy są bardzo wielkie. Na Czarnym morzu są bardzo wielkie porty. W ten sposób dawny spichrz Europy znów powinien nakarmić cały świat.

Z Polski.

Bolszewicy Jęńcam, Biskupa, Ks. Dubowski, biskup łucki, wraz ze swoim kapłanem i szoferem, wracając samochodem do diecezji, wzięli do niewoli dwu bolszewików z tambowskiej gubernii, których odesłał do sztabu w Łucku, dając im na drogę po 50 marek. Od jeńców ks. biskup dowiedział się, że bolszewicy mają rozkaz mordować duchowieństwo, ale komitety kościelne były przeszkodą do tych strasznych zbrodni.

ŚLĄSK CIESZYŃSKI.

Jak się dowiadujemy ze źródeł miarodajnych ks. senior Fr. Michejda wraz z przedstawicielami parafii Ewang. Augsb. z części Śląska Cieszyńskiego, przyłączonoj do Czech, bawił w Pradze i omawiał z Władzami Czeskimi stosunek Śląskiego Kościoła Ewangelickiego do rządu Czeskiego. Kościołowi Ewang. na Śląsku przyznali Czesi zupełną niezależność i autonomję, a ks. Fr. Michejda pozostanie nadal seniorem.

KOMITET RESTAURACJI ZAMKU WAWELSKIEGO.

W niedzielę dnia 3 b. m. o godzinie 10 rano zbiera się na Wawelu komitet restauracji zamku królewskiego pod przewodnictwem ministra robót publicznych dr. Narutowicza i przy udziale wiceministra kultury i sztuki Heuricha. W skład komitetu wchodzi wybitne osobistości ze wszystkich dziedzin Polski oraz przedstawiciele rządu. A więc oprócz ministrów robót publicznych i kultury i sztuki należą tu szef sekcji 5-tej ministerstwa robót publ. Jakimowicz, szef kancelarii cywilnej. Naczelnika państwa Car. naczelnik wydziału zabytków ministerstwa kultury i sztuki. Wojciechowski kierownik zarządów gmachów reprezentacyjnych Rzędu polskiej Skórewicz, kierownik robót na Wawelu Szyszko-Bohusz, prezes komisji Akad. umiej. do badań historii sztuki w Polsce St. Tomkowicz, rektor Akad. sztuk pięknych prezydent miasta Krakowa, konserwator, prof. szt. pięknych Meboffer, dr Józef Muczkowski, prof. dr Jerzy Mycielski, architekt Stryeński i inni. Zadaniem komitetu jest rozpatrywanie spraw dotyczących restauracji Wawelu, wnoszonych przez ministerstwo robót publicznych, a mianowicie opiniowanie w sprawach programu zamierzonych i wskazanych robót, oraz w sprawach badań naukowych i poszukiwań archeologicznych na Wawelu. Komitet ma się zbierać co najmniej raz do roku, a zwołuje go minister robót publicznych.

Wszędzie żyd, polski zdrajcą.

W „Hatyckim rewkomic“, który miał abąć rządu we Lwowie, odgrywał wybitną rolę student żydowski Paral, który już od roku zeszedłgo urządał po całej Wschodniej Galicji koncerty na rzecz żydowskiej kuchni akademickiej. Obecnie się okazuje, że koncerty były pretekstem do spięgowania dyslokacji wojsk polskich.

Paral uciekł razem z bolszewikami.

O ochronę Żubrów.

Polski komisarjat plebiscytowy w Bytomiu wrócił się do ludności z odezwą, w której wzywa, aby oszczędzano ukrywające się jeszcze tu i owdzie w lasach powiatu pszczyńskiego żubry. Są to nieliczne okazy, jedyne dziś w Europie. Żubry bowiem żyjące w okazałej jeszcze ilości w puszczy Białowieskiej, zostały doszczętnie wytępione w czasie wojennych lat.

Ta sama odezwa apeluje do ludności, aby otaczała opieką liczną w śląskich lasach dużą zwierzynę, która przecie należy do majątku narodowego.

POSZUKIWANIE ZAGINIONEGO.

Ktoby cośkolwiek wiedział o losie ochotnika 201 p. p. 3 baon. 2 kompanja, Stanisława Wache, studenta uniwersytetu, stenografa—redaktora PAT, który był pod Surazem i pod Paprotnią w pierwszych dniach sierpnia r. b., proszony jest o danie wiadomości: Mirowska 9—9

KRONIKA

— Nabożeństwo w 300 rocznicę zgonu.

Zawiadamiamy naszych czytelników, że na bożeństwo z okazji 300 rocznicy zgonu znakomitego hetmana St. Żółkiewskiego odbędzie się w niedzielę dn. 10 b. m. o godzinie 12 i pół w kościele św. Krzyża. Odkożyliśmy dla tego to nabożeństwo na niedzielę, żeby w nim mogli przyjąć udział i szersze masy robotnicze i urzędnicy, co pracują w biurach. Spodziewamy się, że cechy również zechcą w tej uroczystości wziąć udział i złączyć się ze sztandarami. Dla władz rządowych i municy palnych ks. kanonik Szmidel przeznaczył miejsca w prezbiterium i bocznych kaplicach.

Chóry i soliści zechcą swój program złożyć w redakcji, aby tam porozumieć się co do całości części artystycznej.

— Sprzedaż pożyczki państwowej.

Sprzedaż pożyczki państwowej idzie bardzo rażno. Dwie damy bankierskie zakupują pożyczkę w tem przekonaniu, że po pierwszym ciągnięciu pójdzie ona w górę i będzie szła nieustannie, zostało bowiem wypuszczonych 6,000,000 sztuk po 1000 mk., a ponieważ w Polsce będzie około 36 milionów mieszkańców przeto zaledwie co szósty może otrzymać pożyczkę. Ale na taką pożyczkę, w której trzeba tylko czekać jeden tydzień, aby obudzić się milionerem znajdzie się niezawodnie dużo amatorów nie tylko w naszym kraju, ale i zagranicą.

— Konsul francuski w Łodzi.

(k) Znany wśród miejscowych kół przemysłowych p. Albert Marey został mianowany konsulem francuskim w Łodzi, Prezydent rewizy. Siedziba konsulatu mieści się przy ul. Piotrkowskiej Nr. 177.

— Na Czerwony Krzyż.

Pracownicy Wydziału Drogowego Dyrekcji Rowieńskiej P. K. P. zainicjowali kwiatów na grób ś. p. Adama Skrabka składając na Czerwony Krzyż koleżki i koleżanki mk. 1250.

— Petycja kamieniczników

Do Sejmu przybyła liczna delegacja kamieniczników i złożyła petycję o uchwalenie prawa o podwyżce cen na lokale w mieście. Należy przypomnieć, że kamienicznicy otrzymali już pewną podwyżkę w postaci uchwalonego przez magistrat i Radę miejską wniosku przeniesienia ołaty za wodę i kanały na lokatorów; również niebawem ma być wydane zarządzenie, że wydatki na oświetlenie korytarzy i klatek schodowych będą również ponosić lokatorzy. Następnie kamienicznicy od 1918 r. zaprzestali oddawać lokale i ten ciężar spadł na lokatorów. Wymienione wydatki, przełożone na lokatorów już dają kamienicznikom znaczne oszczędności.

Zasiłki

Magistratowi polecono opracować kwestię zasiłków dla pracowników miejscowych, którzy wstąpili do armii ochotniczej.

Podwyższenia opłat.

Magistrat ma zamiar podnieść opłaty od handlu ulicznego i na targowiskach.

Ze związku uczenie.

Zarząd Związku Uczniów Polskich Szkół Średnich w Łodzi na zebraniu w dniu 24 IX r. b. postanowił:

Wobec tego, że Związek Uczniów Polskich Szkół Średnich, mający na celu niesienie pomocy żołnierzowi, organ zowany był przez Międzyuczelniany Komitet Organizacyjny tylko na czas wakacji letnich, przeto z początkiem roku szkolnego 1920/21 Związek siłą rzeczy przestaje istnieć, gdyż dyrektory poszczególnych szkół zorganizowały wśród uczniów pomoc czynną dla frontu i szpitali.

Członkiniami Związku były uczennice klas wyższych oraz maturzystki.

Związek podczas wakacji letnich utworzył 5 szwalni, które obsługuwały szp. tale wojskowe przy ul. Pańskiej, Rozwadowskiej i Przelazniańskiej, oraz brały robotę z Komitetu Wojewódzkiego Obrony Państwa, z T-wa Czerw. Krzyża, Ligi kobiet i Intendencji O. G. Ł.

W sierpniu r. b. Związek brał czynny udział w kweście domowej, zorganizowanej przez Tow. Czerw. Krzyża oraz przez całe lato zajmował się propagandą członków tegoż T-wa.

„PRZYMIERZE”.

Ukazał się ósmy numer czasopisma tygodniowego „Przymierze”, poświęconego sprawom wyzwalających się narodów. Treść zawiera artykuł Wł. Wakara. — Z czem idziemy. — B. Kutylowski — Snomi (Finlandja). — Niepodległość Gruzji (z odbitką oryginalnego aktu niepodległości). — Rosja i Ukraina (dokumenty sowieckie o uznaniu Ukrainy niesowieckiej). — Roko wania w Rydze. — Kranika. — Dodatek do numeru ósmego, zawiera skróconą treść dwóch pierwszych numerów „Przymierza” w języku francuskim.

STOWARZYSZENIE MUZYKÓW PEDAGOGÓW.

Odbyło się w Konserwatorium warszawskim ogólne zebranie wyborcze Polskiego Stow. Muzyków Pedagogów. Do zarządu weszli: pp. Chojacki, Heintze, Lipiński, Starczewski, Szyćkówna, Zaleska Zmigrzyder jako zastępcy — pp. Abramowiczówna i Winnicka. Do komisji rewizyjnej zostali wybrani pp. Comte-Wilgocka, Melcer i Mierzyńska; na zastępcę p. Binental. W sprawie normy plac zebrani większością głosów przyjęło jako minimum za lekcję muzyki w bieżącym roku szkolnym 50 mk. przy płacy miesięcznej i roku szkolnym 10-miesięcznym. Przytem stosownie do podniesienia cen rynkowych, muszą być podnoszone i place za lekcje. Zebranie postanowiło następnie ogłosić protest przeciw uchwałom Min. Oświecenia co do prowadzenia chórów w niższych oddziałach szkół powszechnych przez nauczycieli niewykwalifikowanych.

Powrót do kraju.

W dn. 3-go października panował ruch niezwykle w biurze urzędu państwowego do spraw powrotu jeńców. Mnóstwo przybyłych przeglądało listy imienne, jadących z Syberii oficerów, żołnierzy oraz osób cywilnych. Jest to już trzeci transport, powracających do kraju Polaków z Syberji.

Jak nas informowano, biuro dostało nową sygnalizację o przybywającym czwartym transportie uchodźców syberyjskich, który jest już w drodze i należy go się spodziewać w Warszawie w ciągu jednego miesiąca.

— Krwawa środa 17 września 1919.

Sąd Okręgowy w Łodzi. Wdział Karny po dwudniowym przewodzie Sadowym, w dniu 1 października 1920 roku, wydał wyrok w sprawie rozruchów w pamiętną środę 1919 r.

Przed Sadem odpowiadał: 1) Józef Różewski, oskarż. 2) Aleks. Stankiewicz, 3) Józ. Banasiak, 4) Stanisław Goliński, 5) Stanisław Holak, 6) Józef Garcowicz, oskarżeni o udział w zbiorowisku publicznym, które działając wspólnymi siłami uczestników, dopuściło się oporu lub zmuszenia, wymienionych z art. 143 145 Kod. kar. pierwszych czterech skazano na zamknięcie w więzieniu w przeciągu jednego roku każdego, zaś dwóch ostatnich na pozbawienie praw stanu, przewidzianych w 30 artykułach k. k. na zamknięcie w więzieniu, zastępującym dom poprawczy: Holaka w przeciągu trzech lat i Garcowicza - w przeciągu dwóch lat; 7) Stanisław Goliński, 8) Jan Zembek, oskarżeni o to, że pierwszy z nich wygłosił publicznie mowę podburzającą do czynu buntowniczego; drugi zaś wygłosił publicznie mowę podburzającą do uchybienia przez wojskowych obowiązków służby wojskowej i po pozbawieniu ich praw stanu, przewidzianych w 30 art. k. k. skazani na więzienie zastępującym dom poprawczy, w przeciągu jednego roku i 6 miesięcy każdego; 9) Józef Barowski o to, że nieopuszczał zbiorowiska publicznego wiedząc o tym, że władza policyjna zarządziła rozjeżdżanie się i został skazany na 3 miesiące aresztu; 10) Dawida Horowicza z braku dowodów od zarzutu udziału w zbiorowisku publicznym, które działając ogólnymi siłami uczestników, stawiało opór za pomocą wotum policji wezwanej w celu rozposzczenia zbiorowiska, uniewinniono. Skazanym oskarżonym zaliczono areszt prewencyjny.

— TOW. WĘGERSKO-POLSKIE.

„Rester Lloyd” donosi: Pod przewodnictwem hr. Stefana Buriana odbyło się zgrzeszenie węgiersko-polskiego handlowego Towarzystwa akcyjnego. Do dyrekcji weszli hr. Stefan Burian jako prezes, Wilhelm Lers wiceprezes i pp. Balog, Tadeusz Bednarski, Erwin Boker, Oskar Konrat, Roland Szegedis, sekretarz stanu Juliusz Keller, Adam Łachociński, Wiktor Loesy, Aleksander Ocikay, Franciszek Szmetter, Samuel Szter i hr. Tarnowski. Ta sama grupa założyła węgierskie transportowe Towarzystwo akcyjne „Wawel”.

— O WYBRAKOWANE KONIE.

Wobec ciągłego zwracania się różnych osób i instytucji do ministerstwa spraw wojskowych w celu zakupu koni wybrakowanych, oznajmia się, że wszystkie konie wybrakowane oddawane są województwu, względnie starostwu, do których należy zwracać się o otrzymanie tych koni. Podania skierowywane w tej sprawie do min. spr. wojskowych odtąd pozostaną bez odpowiedzi.

— Dezerterzy.

W związku z dekretem Naczelnika z dn. 20 z. m. w. przedmiocie uchylania postępowania do rażnego względem tych dezerterów, którzy stawią się do służby wojskowej przed ułtywem

oznaczonego w tym dekreście terminu, władze, poleciły pp. komisarzom, aby wymienieni dezerterzy zgłaszający się do komisariatu bezwzględnie byli przyjmowani i przekazywani właściwym władzom (P. K. U. i t. p.).

Przy odsyłaniu dezertera należy sporządzić odpowiedni protokół i zaznaczyć w nim czy pomieniony zgłosił się dobrowolnie i kiedy mianowicie, czy też został aresztowany, oraz odłączyć wszelkie znalezione przy dezerterze dokumenty.

— Napad

1) Dnia 2 października o godz. 8 wiecz. n. przejeżdżającego z Konstantynowa do Łuomierska Adama Borowickiego mieszkańca miasta Łodzi, napadł nieznany osobnik z rewolwerem w ręku, obeszwał go i zabrał mu konia wraz z całą uprzężą. Przy energicznych dochodzeniach policji na powiat Łódzki zdolano konia odnaleźć lecz napastnik nie został dotychczas odnaleziony. Dochodzenia trwają.

— Pożar.

1) We wsi Komorniki gm. Chej. u gospodarza Michała Dutkiewicza zapaliła się obora, z kąd ogień przeniół się na komurki i dom. Wszystko to razem spłonęło straty wyniosły na 140 tysięcy mk.

— Zamknięcie Sanatorium.

(k) Z dniem 1-go października r. b. zostało zamknięte Sanatorium dla dzieci gruźliczych w Choinach. Personal został zwolniony z wyjątkiem: kierowniczką, jednej pielęgniarki i jednej służącej dla dokonania likwidacji.

— To mu nie posłużyło

a) Wczoraj w mieszkaniu własnem, przy ul. Konstantynowskiej 59, powiesił się na oknie Mordka Fuks lat 39 rozwiedziony z żoną. Zwłoki zabezpieczono do zejścia władz sądowniczych i zawiadomiono Urząd Śledczy.

— Wichura.

a) Przy ul. Fabrycznej, około fabryki Gromana, wskutek szalejącego wiatru, przewrócił się słup telegraficzny, przysiadając przechodzącego podówczas Wolczyńskiego, zamieszkałego przy ul. Wilczej Nr. 10.

HANDEL I PRZEMYSŁ.

— Z GIELDY TOWAROWEJ.

1) Przędza bawełniana Nr. 20—1 w żądaniu 460— w tranzakcji 450.— Nr. 21—1 w żądaniu 475— w tranzakcji 470.— Nr. 32—2 w żądaniu 375— w tranzakcji 350.

Teatr i sztuka.

We środę „Pan Jowialski” poraz ostatni w tym sezonie. W czwartek powtórzenie „Złotej czaszki” J. Słowackiego po cenach zwyczajnych. W piątek dnia 8 „Papierowy kochanek”. W sobotę dnia 9 o godz. 4 po południu dla uczący się młodzieży dana będzie „Złota Czaszka” J. Słowackiego po cenach najniższych.

SCALA Ceg. 18.
Przedstawienia artystyczne.

- - Dziś 8,30 w. do niedz. po poł. o g. 4-oj Nowy Program № 4.

Pierwszy występ art. warsz. baletu p. p. Ciesielskich: udział biorą: Patroni, Bonecka, Winiarska, Zaleska, Redenowie, Bodo Wiśniewski, Sizyni (Akrobaci).
W niedzielę po poł. o 4 oraz w poniedziałki wiecz. ceny popularne.
Bilety już do nabycia w kasie. 3129

Wczoraj o godz. 2 i pół pp., jadąc tramwajem Nr. 1 w stronę Placu Kościelnego
zostawiłam
małą w białym papierze paczkę, zawierającą ścinki skórki lisów.
Ze względu na bezwartościowość zawartości paczki dla znalazcy, proszę o łaskawy zwrot do „Rozwoju”.

puder **Juno** puder
najlepszy do twarzy
niewidoczny o subtelnym zapachu, nadaje cerze świeżość i delikatność

Fr. Piątkowska
będzie w Łodzi
z dużym wyborem kapeluszy
około 26 października 3133
Wyzykowska Marianna zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 10417—s

Laba Feliksa Wilcza zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 10414—5
Ber Amalia zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi Ładwiki 19. 10418—3
Perla Szulwach Nowomiejska 18. zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 10415—3

Potrzebni
chłopcy lub dziewczyny
z kaucją do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do „ROZWOJU”.

W a ż n e

dla sklepów bławatnych i kooperatyw
Fabryka wyrobów włókienniczych „Mercury“
podaje niniejszym do wiadomości iż sprzedaż
własnych wyrobów znajduje się obecnie
w Łodzi przy ulicy Dzielnej 30
i poleca
Materiały na bluzki i kostjумы oraz towary
płócienne i pończochy po cenach fabrycznych.

Reperacje

Maszyn do pisania i kas kontru „NATIONAL“
Wykonanie sumiennie, punktualnie, tanio.

Gustaw Roman Szulc

Skład maszyn do pisania i artykułów biurowych
Piotrkowska 144.

5003-3

ZAWIADOMIENIE

Stowarzyszenie Ogrodniczo - Handlowe
w Łodzi ul. Dzielna 25 zawiadamia swych członków iż w dniu 17 b. m. t. j. w niedzielę o g. 3-iej po poł. odbędzie się Ogólne Zebranie roczne.

Wrazie nie dojdzie do skutku w tym terminie następne zebranie odbędzie się tegoż dnia o godz. 5 ej po poł. i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych członków. O łaskawe i punktualne przybycie uprasza
Z poważaniem
ZARŁAD

51301

Białe towary Damskie materiały

na bieliznę, aa kostjумы
poleca najtaniej

H. L. Brauner,

Łódź, Piotrkowska 98.

Ważne dla pań Tania wyprzedaż Korzystajcie z okazji

tow. biały	Korty
Madepolam	Bostony
surówki	Sukno
plócienna	Szewioty
Barchany	Wetna
Purpur	Etamina
Gajgi	Wetury
Onustki	Flanole

w resztkach poleca

M. JRYL Piotrkowska
w podwórzu

Papier

zużyty,
księgi buchalteyjne,
kopialy, oale archiwa
gazety, tygodniki,
każdą ilość ku suję,
pasyłamy po odbior.
Lubka,
Sienkiewicza 20, m. 16,
3126 ost. wejś. parter.

Srobnegłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A. Kupię meble, dywany,
garderobe, futra,
bieliznę, różne sprzęty domowe
placę najlepiej. Wólczńska 45
m. 6, Chrzanowicz.

7575-00

A.A. Meble różne, pojedyncze
oraz całkowite urządze-
nia pokoi posiada na składzie.
Skład mebli, Piotrkowska 69 i
p. Przyjmujemy obstarunki.

10500-10

A. Meble, łózka, szafy, otoma-
ne, umywalnię, g rntur salo
nowy, lustra, biurko, szalkowe
zegar tanio sprzedam. Piotr-
kowska 225-3.

10226-1

A.M. Meble nowe i używane sprze-
daje Piotrkowska 108.
Przeździecki.

10228-5

A. Łózka, szafę, otomanę, stół
A. krzesła, biurko, słupy sprze-
dam tanio. Piotrkowska 261, m.
4. f.

10310-5

Kto chce kupić, sprzedać: dom
w Wilie, majątek ziemski i t.p.
niech się zgłosi, Dom komisowy
Taszycki Piotrkowska 90. Reje-
tracja bezpłatna.

10566-2

Fortepian

(automat samo gra-
jący na fortepianie) sprzedam,
Wólczńska 79 m. 15.

10362-2

Majątki ziemskie, domy, wilce
interesy handlowe ma do
sprzedania w Poznańskim i na
ia Pomorza Dom Komisowy,
Taszycki, Piotrkowska 90.

10337-1

Urządzenie rzeźniczkę sprze-
dam Rozwadowska 14 Wiado-
mość u Bauca.

10355-2

Sprzedam maszynę do szycia
Singera ręczną, Nawrot 23,
m. 29 od 2-3

10377-1

Sklep kloniatny do sprzedania
zaraz, dobrze prosperujący
potrzeb. kapit. 60000 mk. Oferty
pod „gwarancją“

10375-2

Potrzebny uczeń w praktykę
do zakładu fryzjerskiego,
Piotrkowska 285.

2

Wilkka mniejszych domów na
przedmieściach sprzedam Al. i
go. Maja 16 Wozniak.

10334-2

Sprzedam 6 krzesel, stólik, eta-
żerka jasna, kuchenny bu-
fet, klatka na papugi. Nawrot
51, m. 18.

10427-3

Do sprzedania sobolowa pele-
ryna. Długa 93, m. 1, od 10-
12.

10428-3

Maszyną do pisania „Underwo-
mada“ z rosyjskim tekstem w
zupelnie dobrym stanie, do
sprzedania. Adres: Turek Ste-
fan Otrąbski.

10422-2

IO beczek od kapusty do
sprzedania. Kilińskiego
35, u Papuzińskiego.

10420-2

Wyjeżdżając sprzedam sklep
bardzo tanio, Mijsza 31 w
drewnianym domu.

Pianino koncertowe i obraz do
sprzedania. Wysoka 26, m. 6.

10421-2

Do sprzedania szafy, łózka, sto-
ły, biurka. Rozwadowska 14,
n stolarza.

10319-2

Mam demy od 100,000 mk. do
10,000,000 mk. w mieście,
i poza. Piotrkowska 284, m. 51
oficyna. Pośrednictwo wykluczo-
ne.

10332-1

Sklep kol. w doł. punk tylko za
Sraz do sprzedania z powodu wy-
jazdu, ul. Mickiewicza 11. Wiado-
mość u gospodarza.

1035-5

Palto damskie, oraz b... z cho-
lewami sprzedam przejazd
71 m. 12.

10325-2

Sprzedam aparat fotograficzny
18X24 Tia fotograf i t.p. Je-
sionkę (Ulster), roczną magisł
34 deski 3/4, cala 2 słupy 6X6,
łózko z siatką, Rozwadowska 25
m. 4.

w c p 3

Karakulowy żaniet sprzedam
zaraz. Sienkiewicza 29, m. 9,
we środe od 12-1-iej.

Sklep spożywczy dobrze pros-
perujący, sprzedam z powodu
zmiany interesu. Gubernatorska
11.

1034-3

Maszynę ręczną do szycia,
bardzo mało używaną oce-
nioną na 8 tys. mk. z powodu
wyjazdu sprzedam za 5 tys. Zo-
baczyć można od 10-1 Andrzeja
45. m. 8

10514-2

Piwiarnia i dom 3 piętrowy
murowany do sprzedania róg
Ciemnej i Pawiej za przystępną
cenę z powodu słabości żony
wiadomość na miejscu u właściciela.

10538-3

Różne

Potrzebny chłopiec do nauki
do zakładu tapicersko-deko-
racyjnego. Ul. Rozwadowska 6
10387-2

Inteligentna panienska z ładnym
charakterem pisma, akocze-
wszy kursy handlowe, pragnie
przyjąć jakakolwiek posadę
biurową. Łask. oferty pod „Pra-
cowita“.

10313-1

Zaginął pies z gór Sw. Ber-
narda, proszę odprowadzić
za wynagrodzeniem. Długa 96
m. 1. Nieprawy właściciel po-
ciągnęły będzie do odpowie-
dzialności.

10315-1

Młoda panienska z praktyką po-
szukuje zajęcia w sklepie
rzeźniczym lub bufetowej. Oferty
w „Rozwoju“ pod „Sklepo-
wa“.

10312-2

Ubrania.

Frensz wojenne
od 750 do 900 mk., s...
zamówienie. Ubrani...
1430 i wyżej, dzieci...
palta chłopięce i pan...
425, obuwie, kurtki, s...
szule, kalessony, spódniczki
damskie, towary lokelowe, naj-
tańiej poleca chrześcijańska
składnica towarów pod firmą:
„Jarmark Łódzki“ Piotrkowska 44, pierwsza p.

UWAGA. Ubrania na zamówienie wykonywa się z dobrych materiałów i po najnowszym kroju.

10366-9

Potrzebny praktykant do skła-
du towarów manufakturo-
wych Łódź, Sienkiewicza 65,
Edmund Wasilewski.

10381-2

Potrzebna uczciwa dziewczyna
do służby. Skład apteczny,
Kilińskiego 146.

10330-1

Potrzebny stróż lub stróżka.
Wiadomość: Wólczńska 144.

10582-2

Potrzebna służąca zaraz. Wol-
czńska 91, 86.

10369-1

Szewskie formy (kopyta) mod-
ne fasony warszawskie, mk
80, Sienkiewicza 25.

10302-1

Poszukuje umioblowanego poko-
ju od zaraz. Oferty do „Roz-
woju“ sub „U. H.“.

10314-1

Potrzebny uczciwy chłopiec do
składu aptecznego. Kilińskie
go 146.

10379-1

Sprzedam meble

al. Sienkiewi-
cza Nr. 59 m.
28 oficyna II wejście II piętro
Dynek Antoni Nowo-Łagiewni-
ki, zagabił portfel zawierają-
cy kwit rekwiizycyjny na wóz
Nr 77 wyd. dnia 9. 8. 20 r., oraz
kwit od aktu wyd. przez re-
jenta w Zgierzu. Znalazcę pro-
szę o zwrot pod powyższym ad-
resem.

10853-2

człowiek, lat 20 z śred-
nim wykształceniem ukoń-
czył z odnaceniem, kursy
buchalteryjne i Mantinbana
poszukuje odpowiedniej posady
Łaskawe oferty do „Rozwoju“
sub „Orgin“.

10359-4

Przybiłaka się suka ponter
P obcięty ogon, brązowa nakra-
piana białe z lańcuszkiem, na
polach Jeżowa, jest do odebra-
nia w restauracji. Gdańska 6

10363-2

Meble

na tańsze źródło
Największy wybór
biórl Sypialnie, jadalnie, gabi-
nety, kuchnie pojedyncze szafy,
biurka, stoły, łózka, krzesła, oto-
many i szezłagi do spania, oraz
materace poleca: Chrześcijańska
Składnica mebli pod firmą
„Jarmark Łódzki“ Piotrkowska 44, I p. front.

10375-9

Przybiłakał się pies czarny, du-
ży podpalany, ogon obcięty
i uszy, odebrać moż a za zwro-
tem kosztów, ul. Pomorska daw-
niej (Sreania) 51, 36 J. Jasień-
ki.

10323-1

morgi gruntu na ul. Sre-
brzyńskiej do wydzierża-
nia. Bliższe wiadomości u
A. Puncel Wolborska 42, i
u p. A. Detrich, Piotrkowska
55.

10381-3

Zaginął portfel z dokumentami
na imię Władysława Gogo-
lewskiego zamieszkałego przy
ul. Magjstrackiej 4 m 1, kwit na 5
k. węg. za 81145, karta węglowa
Nr 1423, leg. deputatowa
Nr 2116, dowody podolicerskie
wydane w Kom. Uzup. 28 pul-
ku Strz. Kan. za Nr. 528 i ko-
misarza Rządu za Nr. 19, go-
tówki z górą 700 mk., oraz
paszport niemiecki wyd. w Sie-
radzu. Uprzam łaskawego zna-
jacego o zwrot portfeli z doku-
mentami powyżej wspomniany
adres, lub redakcji niniejszego
pisma, a gotówkę do uznania.

10329-3

Przybiłakał się suka, łolej mas-
ci. Odebrać można, Ciemna
49, sklep.

Chemik rutynowany (kobieta)
z wyższym wykształt., 40-
letnią praktyką poszukuje po-
sady w swoim fachu, chętnie
przyjmie wykłady w zakładach
średnich, klas wyższych z che-
mji, fizyki i przyrody, ul. Ma-
sza 6, m. 1 L. C.

10389-3

Potrzebna służąca umieją-
ca dobrze gotować i sprzą-
tać. Zgłaszać się Dzielna 38, m.
10324-1

Zagubione dokumenty

Kuna Władysław zagubił
port niem. i kartę rejestracji
wyd. w Łodzi.

10354-2

Dratwiński Jan Wójtowska
zagubił paszport polski wy-
d. w Łodzi.

10350-2

Bryński Franciszek zagubił
świadczenie od Pożyczki Pa-
stwowej krótko terminowe, su-
sume sto marek i różne dowo-
d Sokola 5.

10378-2

Frankowska Maria zagubiła
szpport niem. wyd. Łodzi-
Wólczńska 79,

10383-2

Zaginęła matrikula
Toma Kowalskiego u.c.
kl. Państwowego Gimnazjum
M. Kopernika w Łodzi.

10311-2

Zaginęła karta węglowa wyd.
Magistratu m. Łodzi na imię
Józefa Szcześniaka zam. przy
ul. Kilińskiego 109.

10328-1

Brukarcz Franciszek Brzeziński
24. zagubił kartę węglową
10522-1

Pednarek Wawrzyniec zagubił
legitymację chlebową na
osoby.

10321-1

Kornaś Maria zagubiła legi-
mację chlebową na 2 osoby

10320-1

Mielkielbaum Dawid zagubił
legitymację chlebową na
osób Zielona 6.

1

Jan Waliński zagubił tymczasowy
dowód osobisty wyd.
Łodzi.

10429-1

Plewński Mieczysław zagubił
paszport rodzinny wyd.
Łodzi Targowa 67.

10426-1

Zagubiono kontrolkę żywno-
ściową wyd. przez magistrat
m. Łodzi robotników fabry-
ki Adolfa Kabrza Oddział we-
pryce ul. Sienkiewicza 65.

10423-1